

Panun pakinoita

RAAHEN SATAMAKAUPUNGISSA tuli käväistävässä muutamana päivänä. Ei sen puolesta ole tullutkaan pitkään aikaan käytyä. Hiljainenhan Raaha aina on, vaikkei tulisi sen isommasta kaupungista kuin Oulusta, mutta elämä siellä on kuitenkin taas toisenlaisella kantilla kuin vuosi sitten. Tehdas käy ja laivaa syntyy, niinkuin Raahessa jo vuosisatoja on syntynyt, laivaa jos vähän muutakin. Kauppa samoin käy ja meininki vilkastuu. Uuteen yhtiöön, tähän kaupungin nimiläimaan Raahde-yhtiöön tunnutaan suhtautuvan kautta linjan luottamuksella ja siis hyvin toivein. Tuntuu myös siltä, että yhtiön johto on ottanut Raahan ja Raahen seudun asiat yleensäkin sydämelleen ja tulee tekemään parhaansa, pääkallonpailalla kun on jo valmiiksi asemassa, tämän maakunnanosan asioissa.

Uuden ehkäpä entistä vireämisen vaiheen merkkejä ovat Raahessakin rakennustyöt. Se vesijohtoverkostokin, murheenkryyni, tulee pian kuntoon ja samalla valmistuu uusia ja aivan ajanmukaisiakin taloja. Kun en hyvään aikaan ollut kulkenut Pattijoen läpi autolla, kiinnitti huomiotani myös tässä kirkonkylässä tapahtunut rakennustoiminta ja yleensäkin ulkomainen siistiytyminen. Pattijoki tekee oikein mukavan vaikutuksen noin läpiajossaakin. Praahestatissa tuli luonnollisesti pistäydyttyä myös kollegain luona, jotka nyt toimivat uudenuutukaisissa suojissa, lehtipuoli niinkuin painonkin. Vanhan painon paikalle on syntynyt jotain uutta ja samalla kuitenkin perin vanhaa. Valio on laittanut kivi-

jalkaan tyylikkään kahvibaarin, johon lisäksi on liitetty näillä seuduilla aivan ainutlaatuinen kellarihuone. Istuimme siellä kaffella ja katselimme kunnioituksella holvattua kattoa ja paksuja ikkunamuureja, taululaisia metrisiä vanhan kansan kivijalkamuureja. Kellari on yli kaksisataa vuotta vanha, joten voitte arvata, että tässä luolassa vallitsee kodikas tunnelma. Baaria käytetään vilkkaasti ja ennen kaikkea on sen nuorisio todennut tarpeelliseksi, opiskelevaiset olletikin Raahen on kokoonsa nähden maakunnan suurimpia koulukaupunkia, suurimpia varmaan koko maassa. Seminaarilaisten — siellähän on nyt myös miesväkeä — porvrikoululaisten oppikoululaisten ja kansakoululaisten lukumäärä nousee yli 1500:n, joten he antavat suorastaan oman leimansa kaupungille. Virkamiehistöä on näin ollen opettajia suurin osan 140 muistaakseni.

Raahen museossa, viime kesänä koko maan museoväen erikoisen huomion kohteeksi joutuneessa, myös kävin, mutta se on asia erikseen. Juttuahan siitä riittäisi vaikka kuinka pitkälti, niinkuin sitä riittäisi museonhoitajankin eläke-opettaja ja kirjailija Heikki Impolankin kanssa.

Lopuksi sitten tervehdys toiseen ilmansuuntaan, Pudasjärvelle. Totesin vain ilokseni, että siellä nyt on vietetty laatuua ensimmäinen sellainen kotiseutujuhla, jonkalaisesta sikäläisten ystävien kanssa silloin tällöin on keskusteltu ja haaveiltu. Onneksi vain olkoon! Tämä juhla on samalla ollut kirjallisuusjuhla, juhlapuhjana kirjailija Reino Rinne, ohjelmassa lisäksi Kivi-

mä, muitakin Kiveä, Pohjanpäättä, Einari Vuorelaa, Koskenniemeä jne, kotiseutuaiheisia rainakuvia ym. Oikein vaikuttava tunnelma olleen ehyt ja kotoisesti kirjallinen. Kuralan nuorisoseura on eräiden muiden vireiden nuorisoseurojen tapaan antanut hyvän esimerkin muillekin nuorisoseuroille ja kotiseutuyhdistyksille, sillä eivät ne nämä viimeaikaistakaan liian vilkkaasti toimi. Tällaista kulttuuritoimintaa suorastaan tiedän monella taholla maakunnassa kaivattavan.

Pudasjärven omat kirjalliset perinteet eivät ole kovin monilukuiset, mutta Eino Railon laajasta romaaniesta "Koti virran rannalla" voi sanoa, että se "virtaa" Pudasjärvenkin kautta. Eino Railo — Nyman — syntyi Taivalkosken vanhasa pappilassa, mutta hän on itse kertunut sijoittaneensa tämän romaaninsa maaseutukohdat, jotka muodostavat oleellisen osan kolmiosaisen teoksen alkuosasta, Pudasjärvelle. Virta on Iijoki, jonka rannalla kirjailijan syntymäkotikin oli sijainnut. Pudasjärven vaikutelmista pääosa on peräisin kolmelta kesältä, jotka tuleva kirjailija, silloin jo oululaistunut, lyseolaisena vietti Pudasjärvellä. Tällaisilta tiimoiltakin saisi aikaan monta mielenkiintoista kotiseutujuttua joitain kirjallisia iltoja varten!

P a n u.